

СТОРІНКА РЕЦЕНЗЕНТА

УДК 94 (438+477)

DOI: [https://doi.org/10.33782/eminak2020.4\(32\).484](https://doi.org/10.33782/eminak2020.4(32).484)

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА КОМУНІКАЦІЯ: ШЛЯХ ДО ПРИМИРЕННЯ

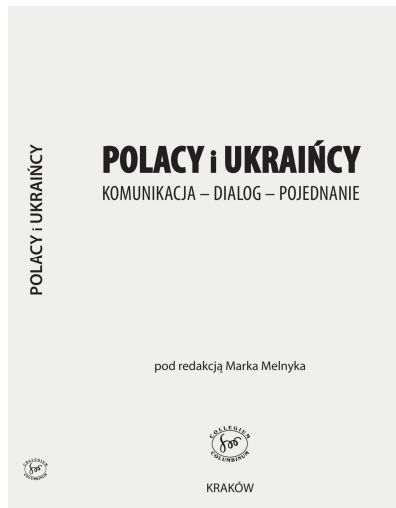
[рец.]: *Marek Melnyk* (Red.). **Polacy i Ukraińcy: Komunikacja-dialog-pojednanie. Biblioteka Tradycji Nr. CLXIX.** Rzym-Kraków: Wydawnictwo Collegium Columbianum; UWM, 2020. 254 s.

Ігор Кривошея

Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини (Умань, Україна)

e-mail: igorkryvosheia@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1429-8293>

Історія релігійного співжиття поляків і українців знаходиться у фокусі зацікавленості науковців. Це стосується як часів Першої Речі Посполитої, так і буремного ХХ ст. Найбільшу активність, і це зрозуміло, проявляють сучасні дослідники з України, Польщі, Білорусі та Литви, які намагаються об'єктивно висвітлювати й аналізувати непросте, а подекуди трагічне минуле міжконфесійних взаємин у цьому регіоні Європи. Строкатість культурного та релігійного життя, міжконфесійні конверсії та суспільні трансформації впливали на етнополітичну палітру Центрально-Східної Європи.

У 2020 р. в «Бібліотеці Традиції» було видано том за редакцією Марека Мельника, професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, який, безсумнівно, займе належне місце у сучасній історіографії етноконфесійної минувшини та польсько-українського сьогодення. Відзначимо, що автори цього тому представляють інтелектуальний і духовний загал Польщі та України, включаючи вищих ієрархів церков. Звернемо також увагу на географію авторів – Варшава, Київ, Ольштин, Познань, Слупськ, Ченстохова. Окрім того, а це важливо, зміст тому й тексти статей і матеріалів подано польською й українською мовами. Цей факт підтверджує прагнення редактора дотримуватися не лише паритетної подачі матеріалу, але і його мовної репрезентації.

Польсько-український том відкриває коротке Вступне слово від редактора тому, яке одразу налаштовує читача на вдумливе сприйняття непростого проблематики. Том складається зі вступу, авторських статей і матеріалів. До останнього

блоку увійшли вже відомі й опубліковані раніше виступи та проповіді, а також інформація про конференції 2017 р. у Римі та 2018 р. у Ченстохові.

Тематична спрямованість статей і матеріалів повністю відповідає назві видання «*Поляки та українці: Спілкування – діалог – примирення*». Відзначимо, що у публікаціях більшості авторів домінує тематика взаємин римо-католицької та греко-католицької церков у дзеркалі різних подій від середини ХХ століття до сучасності.

Питання польсько-українського протистояння у контексті спроб сучасного примирення розглядають у своїх статтях проф. Роман Дрозд, магістр Славомір Громадський.

Постать Іоанна Павла II та його діяльність на ниві польсько-українського примирення, його бачення ролі інформації (медіа) у сучасному світі висвітлено у статтях д-ра Аркадія Трохановського, проф. Марека Мельника, проф. Марека Соколовського, магістра Рафала Тершака, д-ра Норберта Моравця.

Роль Любомира Гузара та інших подвижників у порозумінні християнських церков у Польщі та Україні ґрунтовно аналізує д-р Стефан Батрух. Діалог і його постулати у широкому полікультурному та поліконфесійному дискурсі та реалізація у практичній царині висвітлює Здіслава Кобилянська. Криза сучасної людини в умовах кризи цінностей стала предметом аналізу ксьондза, проф. Генріка Скоровського. Неординарне філософське бачення ролі Церкви у сучасному світі та її діалогу з суспільством, порозуміння поміж католиками та православними відзначаємо у статті ксьондза, проф. Ярослава Москалика.

У промові д-ра Святослава Шевчука, очільника Греко-Католицької Церкви України, аналізується можливість примирення Польщі-України-Росії та роль у цьому процесі Церков.

Підсумовуючи, зауважимо, що у рецензованому виданні, на нашу думку, можна було б виокремити три тематичні розділи (блоки) статей:

- 1) міжконфесійні взаємини у роки Другої світової війни та повоєнний час;
- 2) роль Папи Римського Іоанна Павла II в подоланні кризи взаємин між християнськими церквами;
- 3) міжконфесійний діалог в контексті святкування 1000-ліття Хрещення Русі.

Матеріали (виступи, проповіді, раніше опубліковані статті та інформація про конференції) логічно утворили окремий блок.

Статті вирізняє належний академічний рівень, що підтверджується джерельною базою й аналітичним, а подекуди і компаративним підходом, до висвітлення подій.

Враховуючи той факт, що до тому є короткий вступ, вважаємо доречним завершити його аргументованим і логічним прикінцевим словом.

На завершення зазначимо, що висловлені побажання не впливають на загальне позитивне враження. Висловимо міркування, що том під редакцією польського дослідника Марека Мельника справляє позитивне враження ґрунтовної та серйозної праці, який дає імпульс для наступних досліджень. Книжка зацікавить усіх, хто прагне долучитися до складних питань польсько-української конфесійної історії.